

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 105

van **MAAIKE DE VREESE**

datum: 21 oktober 2022

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Werkstraffen - Stand van zaken

Sinds de zesde staatshervorming is Vlaanderen bevoegd voor de uitvoering van de werkstraffen. Met deze werkstraffen heeft de Vlaamse overheid een belangrijk middel in handen om een veroordeelde te re-integreren. Wie een werkstraf krijgt, moet arbeid verrichten op de aangeduide prestatieplaats, zoals een overheidsdienst of vzw.

De minister heeft sterk ingezet op extra prestatieplaatsen in deze legislatuur; zo zijn er in de periode 2020-2021 1900 plaatsen bijgekomen. Momenteel zijn er meer dan 3000 prestatieplaatsen voorhanden en werden er vorig jaar 4218 werkstraffen uitgevoerd. Het slaagpercentage lag rond 72%.

In opvolging van het antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 433 van 31 januari 2022, stel ik graag enkele bijkomende vragen.

1. Kan de minister de actuele stand van zaken toelichten wat betreft de (voorlopige) werkstraffen van 2022? Kan ze een opdeling geven per provincie, justitiehuis, leeftijdscategorie en het type feiten? Kan ze een overzicht geven van het slaagpercentage van de werkstraffen?
2. Kan de minister toelichting geven over de extra prestatieplaatsen? Hoelang zijn die plaatsen beschikbaar? Hoeveel van die plaatsen worden verlengd? Welk budget wordt ervoor uitgetrokken?
3. Kan de minister een overzicht geven van de nieuwe instroomcijfers in 2022? Hoe verhouden die cijfers zich tot vorige jaren? Worden er naast de extra prestatieplaatsen ook nog andere maatregelen genomen? Zo ja, kan de minister ze toelichten?
4. Kan de minister een overzicht geven van de recidivecijfers in de periode 2019-2022? Kan zij het huidige kansenbeleid van de justitiehuisen toelichten? Hoe werd het kansenbeleid geëvalueerd en welke bijstellingen zijn/waren nodig?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 105 van 21 oktober 2022

van **MAAIKE DEVREESE**

1. In 2022 konden de justitiehuisen tot en met september 4211 werkstraffen afsluiten. Dit zijn er nu al evenveel dan in 2021 (4218 dossiers). Zeker in vergelijking met 2020 (3011 dossiers) is de stijging voor wat betreft het aantal afgesloten dossiers enorm.

Deze stijging heeft enerzijds nog steeds te maken met het wegvallen van de impact van de coronapandemie op de prestatieplaatsen. In 2020 en ook de eerste helft van 2021 waren er maatregelen van toepassing op deze organisaties die voor een vertraagde uitvoering van de werkstraffen zorgde, met als gevolg dat er minder dossiers konden worden afgesloten. In 2022 is de doorlooptijd van de werkstraffen terug meer genormaliseerd, maar moest er een inhaalbeweging gebeuren en konden er bijgevolg meer werkstraffen worden afgerond.

Deze inhaalbeweging kon worden waargemaakt omdat ik ook de teams van justitieassistenten die instaan voor de opvolging van de werkstraffen versterkt heb, waardoor er meer dossiers konden worden opgenomen en dus ook afgesloten. Ten slotte heb ik als Vlaams minister voor Justitie ook ingezet op de uitbreiding van het aanbod om te inhaalbeweging te kunnen realiseren.

In onderstaande tabel kan u een opdeling van de afgesloten dossiers per provincie en justitiehuis terugvinden.

Provincie / Justitiehuis	
Antwerpen	1412
Justitiehuis Antwerpen	921
Justitiehuis Mechelen	249
Justitiehuis Turnhout	242
Brussel-Leuven	993
Justitiehuis Brussel	669
Justitiehuis Leuven	324
Limburg	500
Justitiehuis Hasselt	217
Justitiehuis Tongeren	283
Oost-Vlaanderen	794
Justitiehuis Dendermonde	414
Justitiehuis Gent	297
Justitiehuis Oudenaarde	83
West-Vlaanderen	512
Justitiehuis Brugge	235
Justitiehuis Ieper	27
Justitiehuis Kortrijk	184
Justitiehuis Veurne	66
Eindtotaal	4211

Wat betreft de leeftijdscategorie is de categorie 18 tot 24 jaar het meest vertegenwoordigd, met 42% van het totaal aantal afgesloten dossiers. Dit ligt in lijn met vorige jaren.

Leeftijd	
16 - 17	163
18 - 24	1774
25 - 34	1135
35 - 44	682
45 - 54	333
55 - 64	112
>= 65	12
Eindtotaal	4211

Als we naar de verdeling van het aantal afgesloten dossiers volgens type delict kijken, zien we dat - net zoals vorig jaar - de categorie verkeersovertredingen het meest vertegenwoordigd is.

Delictcategorie	
Ander misdrijf	144
Delict in familiale context	8
Delict tegen personen	577
Drugsdelict	593
Eigendomsdelict	709
Openbare orde	684
Verkeersovertreding	1826
Zedendelict - algemeen	4
Zedendelict tegen minderjarigen	4
Onbekend	1
Eindtotaal	4211

Inzake het slaagpercentage werd 72% van de afgesloten dossiers positief beëindigd, wat inhoudt dat de werkstraf volledig werd uitgevoerd en dat de probatiecommissie de werkstraf als afgesloten beschouwde. Dit slaagpercentage slaat wel slechts op de eerste 9 maanden van het jaar, dus hieruit kunnen nog geen conclusies voor het volledige kalenderjaar worden getrokken.

2. Het bijkomende aanbod dat ik heb gecreëerd, betreft enerzijds extra capaciteit bij organisaties die zich vrijwillig inzetten voor de omkadering van de werkstraffen en waarmee de justitiehuisen in sommige regio's ook reeds een samenwerking kenden. Voorbeelden zijn Agentschap Natuur en Bos en enkele steden en gemeenten. De extra capaciteit bij de vrijwillige organisaties is een structurele verankering, dus hier kunnen de justitiehuisen blijvend beroep op doen.

Anderzijds creëerde ik ook bijkomende capaciteit in de vorm van gesubsidieerde projecten.

Ik investeerde in het installeren van enkele bijkomende werkvloerprojecten of de uitbreiding van reeds bestaande werkvloerprojecten in die regio's waar de nood voor bijkomend aanbod hoog was. In onderstaande tabel is een overzicht terug te vinden van de betreffende werkvloerprojecten, de looptijd en het budget.

Project	Looptijd	Budget
Natuurpunt Turnhout	01/01/2021 – 31/12/2021	€ 60.000
Natuurpunt Genk	01/10/2021 – 30/09/2023	€ 120.000
Natuurpunt Borgloon	01/10/2021 – 30/09/2023	€ 120.000
Natuurpunt Dilbeek	01/01/2021 – 31/12/2022	€ 60.000
Natuurpunt Ekeren	01/10/2021 – 30/09/2023	€ 120.000
Natuurpunt Leuven	14/09/2021 – 13/08/2023	€ 120.000
Samen Werken vzw Antwerpen	01/09/2020 – 28/02/2021 01/09/2021 – 31/12/2023	€ 202.155,50
Kringwinkel Open Plaats Gent	01/01/2021 – 31/12/2022	€ 60.000
VOC Neteland	01/10/2021 – 31/03/2022	€ 30.000
3 mobiele werkvloerprojecten regio's Antwerpen, Limburg en Brussel	15/12/2021 – 14/12/2023	€ 1.140.000,00
OVAM	01/03/2021 – 29/02/2022	€ 112.819
Boskat vzw Turnhout	01/01/2022 – 31/12/2022	€ 60.000
Totaal		€ 2.204.974,50

Daarnaast heb ik ingezet op het verwerven van bijkomende middelen zodat de meeste van bovenstaande projecten kunnen worden verlengd, wat mij ook gelukt is. Concreet trek ik € 1.547.500 uit voor de continuering van deze projecten.

3. Wat betreft de nieuwe instroomcijfers, ontvingen de justitiehuisen de eerste 9 maanden van 2022 reeds 4214 nieuwe werkstraffen.

Zoals ik hierboven reeds heb aangegeven, heb ik naast de uitbreiding van het bestaande aanbod ook voor personeelsuitbreiding binnen de justitiehuisen gezorgd om de grote instroom van dossiers op een kwaliteitsvolle manier te kunnen verwerken. Momenteel worden deze uitbreidingen, zowel op personeels- als aanbodniveau, gemonitord zodat een tijdige bijsturing mogelijk is.

4. Aangezien de probatiecommissie beslist over het slagen van een werkstraf, in combinatie met eventuele andere lopende straffen, en zij een zicht hebben op eventuele nieuwe veroordelingen, verwijs ik voor recidivecijfers naar het federale niveau.

Dit neemt niet weg dat ik zelf initiatieven heb genomen om het beleid rond werkstraffen strenger te maken en heb ik een duidelijk kansenbeleid ontwikkeld. Voordien verschilde dit namelijk van justitiehuis tot justitiehuis. Dit houdt in dat wanneer een justitiabele zich niet aan de afspraken houdt, een waarschuwing wordt gegeven en de kans wordt geboden om de werkstraf tot een goed einde te brengen. Gaat de justitiabele opnieuw in de fout, zal de werkstraf worden stopgezet en een verslag aan de probatiecommissie

worden overgemaakt. Dit kansenbeleid werd in een heldere afsprakennota gegoten, en wordt voor de start van een werkstraf toegelicht aan de justitiabele en gevoegd bij de overeenkomst die hij dient te ondertekenen. Maar omdat het uiteindelijk de probatiecommissie is die over het al dan niet continueren van een werkstraf beslist, heb ik ook met hen een traject lopende om het kansenbeleid te verstrengen op elkaar af te stemmen. Tot nu toe verlopen de gesprekken positief.